

Gabus vaikas. Tėvams apie gabius vaikus.

„Dažniausiai manoma, kad mažas vaikas labai gabus, jei anksti pradeda kalbėti, moka daug žodžių, yra dėmesingas, žingeidus, puikios atminties. Tai rodo aukštus intelektinius sugebėjimus, bet ne visi gabūs ir talentingi žmonės nuo mažens tuo pasižymi. Apie vaiko ypatingus gabumus sprendžiama pagal ankstyvąją pažintinę raidą, psichosocialinės raidos ypatybes ir fizinius duomenis, kurie tarpusavyje susiję“
(Žukauskienė R.)

Kokie yra talentingų vaikų bruožai ir savybės išskiria jį iš bendraamžių? Nustatyti šiuos unikalius pažinimo, socialinius, emocinius ir kalbinius bruožus nebūtinai yra sunku. Net neprofesionalių tėvų akys pastebės, kad vaikas nėra panašus į kitus.

Vis dėlto tėvai dažnai klausia, ką reiškia šie skirtumai. Jie žino, kad jų vaikas yra protingas, bet ar jis iš tiesų gali būti talentingas? Vaikams būdingų bendrų charakteristikų sąrašo peržiūra yra pirmojo žingsnio pavyzdys, kuriuo gali pasinaudoti tėvai, norėdami nustatyti, ar vaikas yra gabus.

Pirmieji šiuos klausimus, turi užduoti tėvai ir pedagogai (dažniausiai tai būna darželio auklėtojai). Todėl labai svarbu, kad darželyje vaikai galėtų laisvai žaisti, pasirinkti veiklą, kad jiems būtų sudarytos sąlygos tyrinėti gamtą (natūralistinis intelektas), kalbėti apie savo jausmus (asmeninis intelektas), žaisti bei sąveikauti su kitais (tarpasmeninis intelektas), žaisti įvairius stambiają motoriką lavinančius žaidimus sporto salėje bei lauke (o ne tik laisvai lakstyti it nutrūkus nuo grandinės!), šokti (kinestetinis intelektas), statyti pilis iš kaladėlių (erdvinis intelektas), dainuoti, groti instrumentais, patiems darytis instrumentus bei klausytis kokybiškos muzikos (muzikinis intelektas), skaityti knygas, jas aptarti, rašytų laiškus ir kasdien lavinti bei tobulinti savo kalbą (lingvistinis intelektas) ir skaičiuoti, rūšiuoti, matuoti visa tai, kas juos supa (loginis-matematinis intelektas).

Tai reiškia, kad auginant gabų vaiką negalima susikoncentruoti vien tik ties jo galiomis ir visą laiką skirti jų stiprinimui. Kuo vaikas mažesnis, tuo svarbiau rūpintis jo fizine sveikata – tinkamu dienos režimu, pakankamai laiko skirti miegui ir laisvalaikiui. Nepriklausomai nuo amžiaus, gabų vaiką reikia skatinti bendrauti su bendraamžiais ir lavinti jo socialinius įgūdžius. Gabiam vaikui gali būti sunku atpažinti ir tinkamai valdyti savo patiriamas emocijas, tad emocinis ugdymas yra svarbi vaiko raidos sritis, kuri padės gabiam vaikui tapti sėkmingu suaugusiuoju. Jis turi turėti laiko sportui, draugystei, lygiai taip pat poilsiui – vaiko negalima perkrauti jo stipriąja veikla.

Svarbiausia mylėti savo vaiką ir priimti jį tokį, koks jis yra: džiaugtis jo sėkme, būti dėmesingam poelgiams ir veiksams, suteikti galimybę rinktis, atsargiai atveriant naujas žinių gausas, tinkamai nukreipiant jo dėmesį. Ugdant gabų vaiką svarbi gerumo, jautrumo, dėmesingumo atmosfera. Priešingu atveju vaiko gebėjimai gali atslūgti, išblėsti dėl nesidomėjimo, pašaipų ir net suaugusiųjų kritikos.

TESTAS TĖVAMS

Norintiems išsiaiškinti, ar jų vaikas gabus, siūlome dr. David'o Weeks'o sudarytą testą.

Mano vaikas:

- ✓ atrodo pernelyg aktyvus, tačiau jo veikla prasminga; mėgsta viską ardyti, kad išsiaiškintų, kaip tai veikia;
- ✓ daug kalba;
- ✓ mėgsta fantazuoti ir dalintis fantazijomis;
- ✓ stengiasi kuo daugiau sužinoti apie pasaulį;
- ✓ mėgsta būti vienas, visada susiranda, ką veikti;
- ✓ supranta abstrakčias kategorijas;
- ✓ supranta idėjas, kurių jo bendraamžiai nesuvokia;
- ✓ mėgsta arba, atvirkščiai, labai nemėgsta išsiskirti (pastarasis bruožas gali trukdyti skleisti gabumams);
- ✓ ne visada yra patenkintas grupine veikla;
- ✓ labai jautrus, atjautus.

Jei į daugumą testo teiginių atsakėte teigiamai, vadinasi, jūsų vaikas yra gabus ir kūrybingas.

